

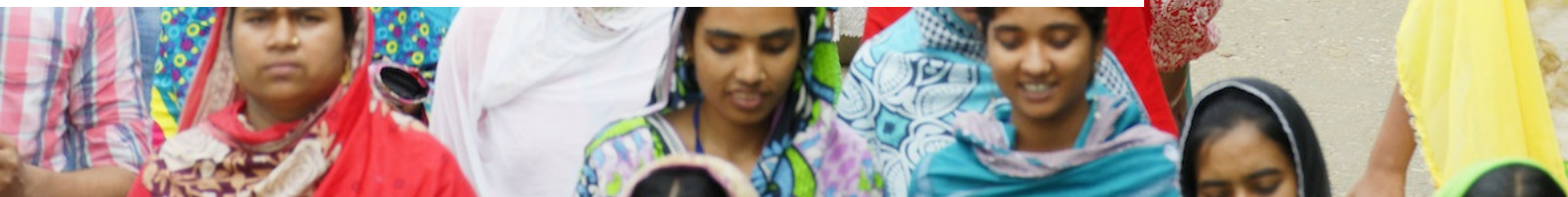

Universitetet i Stavanger

Rapportering offentlige anskaffelser 2023

for offentlig sektor (ikke omfattet av åpenhetsloven)

□

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltning av felleskapets ressurser skal offentlige virksomheter gå foran og ha et sirkulært og bærekraftig forbruk, og etterspørre varer og tjenester som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i både egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Den nye åpenhetsloven (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) gir offentlig sektor et enklere arbeid med å ettergå at leverandører etterlever de forpliktelser som følger av anskaffelseslovens §5 om å respektere menneskerettighetene. Et annet viktig verktøy for oppdragsgivere i leverandøroppfølgingen er det oppdaterte nasjonale kontraktsvilkåret for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter, som er utarbeidet av Etisk handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Kontraktsvilkåret stiller krav til leverandørers aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Medlemmer i Etisk handel Norge bruker sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel og bærekraftig forretningspraksis. Medlemmene er forpliktet til å jobbe aktivt for å ivareta mennesker, samfunn, miljø og dyrevelferd gjennom aktsomhetsvurderinger. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig og bærekraftig handel og konkurranse på like vilkår mellom leverandører, der grunnleggende menneskerettigheter er en viktig komponent på lik linje med pris, miljø, klima, kvalitet og leveringssikkerhet. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at bare seriøse leverandører tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene og tjenestene får grunnleggende menneskerettigheter oppfylt og at produksjonen ikke skader miljø, klima eller bidrar til korrupsjon.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel og

aktsomhetsvurderinger på et definert basisnivå. Vedlagte rapport gjelder våre medlemmer i offentlig sektor som ikke er omfattet av åpenhetsloven og rapporten er offentlig tilgjengelig og kan lastes ned fra våre nettsider www.etiskhandel.no. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

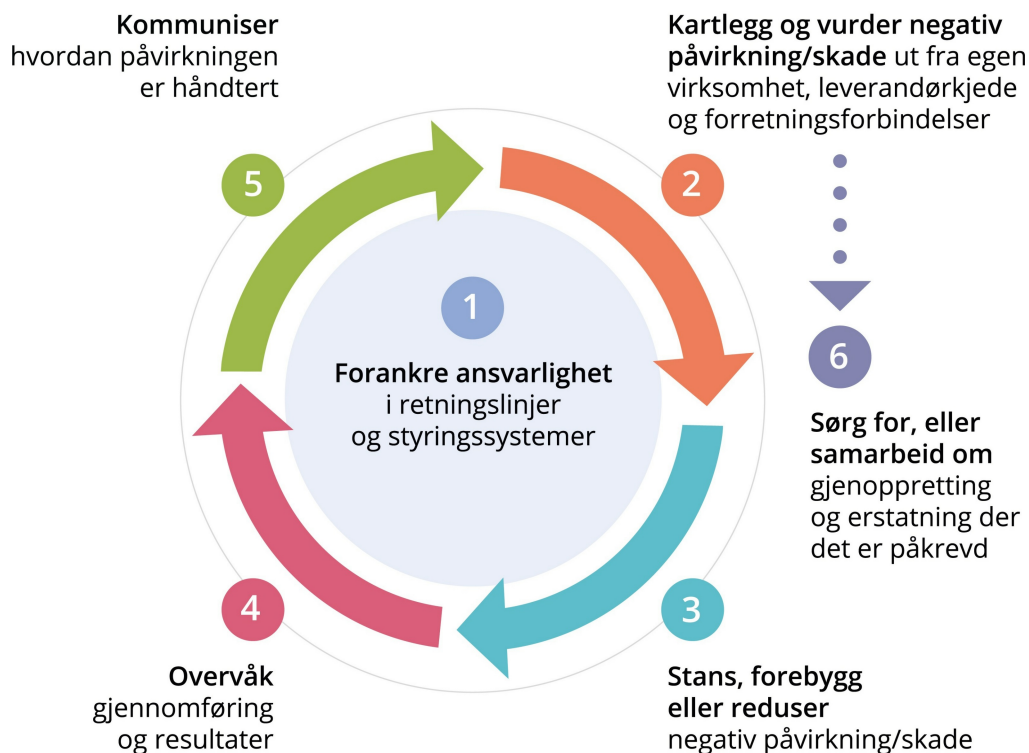

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Rapportering på aktsomhetsvurderinger med hensyn til mennesker, dyr, samfunn og miljø

Årsrapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger utelukker ikke at en virksomhet har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Metoden for aktsomhetsvurderinger er godt egnet til å bistå virksomheter til å opptre ansvarlig gjennom å kartlegge og håndtere risiko for negative påvirkninger og skade forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden og hos forretningsforbindelser, med hensyn til grunnleggende menneskerettigheter, miljø og korrupsjon. Det vil, basert på hvor i leverandørkjeden en virksomhet befinner seg, naturlig være ulik grad av delaktighet innenfor de ulike trinnene, men enhver virksomhet har plikt til å utøve ansvarlighet innenfor de ulike trinnene. Ansvarlighet i denne forbindelse for offentlig sektor baseres i stor grad på virksomhetens egen forankring, systemer og rutiner, egne vurderinger i forhold til risiko (basert på anerkjente kilder og egen kompetanse/erfaring), oppfølging av leverandør/kontrakt, kommunikasjon med berørte parter og samarbeid/bidra/påse sammen med leverandør om forbedringer/avvikshåndtering. Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet på prinsipperklæringen om bærekraftig forretningspraksis med bruk av aktsomhetsvurderinger. Offentlige oppdragsgivere/ virksomheter forplikter seg til å arbeide aktivt for samme mål innenfor det handlingsrommet loven til enhver tillater. I henhold til første pilar i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) har det offentlige et juridisk ansvar for å beskytte menneskerettighetene gjennom å utføre aktsomhetsvurderinger både i egne organer, i eierskap og i offentlige anskaffelser.

Denne årsrapporten er delt inn i kapitler basert på OECDs aktsomhetsvurderingsmodell, samt hensyntar de fire fasene av anskaffelsesprosessen for offentlig sektor. Anskaffelsesprosessen består av; 1. forankring, 2. planlegging, 3. gjennomføring og 4. oppfølging. De fire fasene er beskrevet i parentes i innholdsfortegnelsen under de seks trinnene i OECDs aktsomhetsmodell.

Forord fra virksomhetsleder

Gjennom utdanning, forskning, formidling og innovasjon har Universitetet i Stavanger (UiS) eit viktig oppdrag om å bidra til å løse dei store samfunnsutfordringane i vår tid, og samstundes vere ein drivkraft i den grønne omstillinga. Vår strategi forpliktar alle deler av UiS si verksemd til å ta ansvar for ei berekraftig omstilling. UiS har sidan 2019 vore sertifisert som Miljøfyrtårn og har dei siste åra styrka satsinga si på grøn omstilling med ein koordinator for grøn omstilling som leier ei arbeidsgruppe som saman har utvikla ein Klima- og miljøplan for UiS som gjeld frå 2024.

Målet vårt er at heile verksemda ved UiS skal bidra til ei sunn sosial og berekraftig utvikling – nasjonalt og globalt. Arbeidet med etisk handel er ein viktig del av dette samfunnsansvaret. Sidan 2008 har UiS vore medlem i Etisk Handel Noreg. Saman med andre offentlege aktørar har me her medverka til å forbetre praksis rundt innkjøp av varer slik at leverandørkjedene våre vidareutviklar respekten for grunnleggande menneskerettar, arbeidstakarrettar og miljøet. Arbeidet vårt med etisk handel er tett knytt til lov og forskrift om offentlege anskaffingar, tildelingsbrev frå departementet, vårt eget strategidokument og FNs berekraftmål.

Innkjøpspraksisen ved UiS har i dag rutine for oppfølging av etiske krav i rammeavtalar og stiller krav til etisk handel ved innkjøp der vi meiner det er spesielt viktig å forvente mykje. Me følger opp leverandørane våre for å sikre at dei lever opp til krava, og etisk handel går inn både som kvalifikasjonskrav og som kontraktsvilkår. Kvalifikasjonskravet må vere oppfylt for at leverandøren skal kunne delta i konkurransen, og kravet skal ligge til grunn for kva leverandør som skal vurderast for tildeling av kontrakten.

Denne rapporten summerer opp arbeidet vårt i 2023.

" Gjennom innkjøp i tråd med anerkjente internasjonale standardar vil me støtte opp om ei sunn, sosial og berekraftig utvikling. "

Klaus Mohn
Rektor ved Universitetet i Stavanger

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Universitetet i Stavanger

Adresse hovedkontor

Kjell Arholms gate 41, 4036 Stavanger

Antall ansatte

2 229

Navn, tittel og tlf.nr. for kontaktperson for rapporten

Espen Haavardsholm, innkjøpsrådgiver, tlf. 51 83 30 84

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

espen.haavardsholm@uis.no

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Universitetet i Stavanger (UiS) har om lag 12.600 studenter og 2.200 ansatte.

UiS har et mangfold av undervisnings-, forsknings- og utviklingsaktiviteter. Undervisningstilbudet spenner fra grunnstudier til doktorgradsstudier og etter- og videreutdanningstilbud.

Den faglige virksomheten ved Universitetet i Stavanger er organisert i seks fakulteter og ett museum: Det helsevitenskapelige fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet, Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora, Fakultet for utøvende kunstfag, Handelshøgskolen ved UiS og Arkeologisk museum.

Den administrative virksomheten består av ulike stabs- og støtteenheter på sentralt nivå samt fakultets- og instituttadministrasjoner.

Med unntak av 16 årsverk tilknyttet Læringsmiljøsentret avdeling Porsgrunn, har de ansatte arbeidssted i Stavanger.

UiS har et tett samarbeid med omgivelsene regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi er eneste norske medlem av European Consortium of Innovative Universities.

Informasjon om anskaffelser/avtaler

Samlet verdi innkjøp av varer og tjenester i rapporteringsåret (NOK)

530 679 700

Totalt antall aktive anskaffelser/avtaler i rapporteringsåret

124

Oppgi antall avtaler hvor det har vært gjennomført kontraktsoppfølging under rapporteringsåret

3

Mål og fremdrift

MÅL OG FREMDRIFT I RAPPORTERINGSÅRET

1

Mål :

UiS vil oppdatere Handlingsplanen for etisk handel slik at den er i tråd med Etisk Handel Norge sin prinsipperklæring, de ulike trinn i aktsomhetsvurderingsmodellen samt KPI`er i den nye rapporteringsmalen. I denne planen ønsker vi å tydeliggjøre vårt ansvar for gjenoppretting hvor dette kan være relevant, i tillegg til å støtte opp om fungerende klagemekanismer knyttet til negativ innvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Status :

UiS har utarbeidet en ny policy for etisk handel som er i tråd med målsetningen. Det er også utarbeidet og tatt i bruk en arbeidsplan som definerer tiltak, ansvar, frister og status for arbeidet med etisk handel. Arbeidsplanen skal holdes oppdatert løpende.

2

Mål :

UiS vil revidere rutinen for oppfølging av rammeavtaler og enkeltanskaffelser (inklusive vurdering av risiko på land og sektornivå). UiS vil utarbeide et punkt om informasjon til ledelsen i forhold til status for risikokartleggingen i denne rutinen.

Status :

UiS har utarbeidet en rutine om aktsomhetsvurderinger i våre anskaffelser i tråd med målsetningen. Rutinen skal holdes oppdatert ved endringer og dette legges inn som en løpende aktivitet i arbeidsplanen.

3

Mål :

UiS har egne etiske retningslinjer for innkjøp og etisk regelverk som blant annet dekker bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. I tillegg er UiS underlagt Etiske Retningslinjer for statstjenesten. Vi vil ha med et punkt om dette i den generelle lederopplæringen fra Økonomiavdelingen. Ellers vil vi informere leverandører om våre rutiner relatert til bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i anbudsdokumentene.

Status :

Det er i rapporteringsåret ikke gjennomført lederopplæring fra Seksjon for innkjøp eller informert om punktet i anbudsdokumentene, men punkt om korrupsjon og bestikkelser er utformet og skal brukes i den generelle lederopplæringen fra Økonomiavdelingen og inntas som informasjon i anbudsdokumentene fra 2024.

4

Mål :

UiS vil kommunisere offentlig om relevante tiltak for reduksjon av klimagassutslipp og eget klimaregnskap.

Status :

UiS har kommunisert, og vil fortsette med å kommuniserer, offentlig om relevante tiltak for reduksjon av klimagassutslipp og eget klimaregnskap. Dette er med som en løpende aktivitet i arbeidsplanen.

5

Mål : Stille etiske krav ved anskaffelser ifølge UiS' handlingsplan for etisk handel, og andre anskaffelser som har en iboende høy risiko i forhold til etisk handel. I 2023 gjelder dette rammeavtaler om Cateringtjenester og Blomster.

Status : Anbud om Blomster med etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår er gjennomført. Anbud om Catering er ikke publisert, men vil gjennomføres i løpet av 2024.

6

Mål : UiS skal følge opp det etiske kontraktsvilkåret ytterligere i rammeavtalen om Profileringsartikler. Dette ved å kartlegge og søke mer kunnskap om risiko, samt følge opp denne kartleggingen/kunnskapen i samarbeid med rammeavtaleleverandøren vår.

Status : UiS har kartlagt risiko for rammeavtale om Profileringsartikler med hjelp av EHN risikoverktøy, og har fulgt opp denne kunnskapen sammen med rammeavtaleleverandøren. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

7

Mål : UiS skal følge opp rammeavtalen om Medisinsk forbruksmateriell gjennom å be om skriftlig egenrapportering fra leverandøren hvis det er behov for dette. UiS vil gi en skriftlig tilbakemelding til leverandøren om den informasjonen som allerede er levert, eller den egenrapporteringen som eventuelt blir en del av den ytterligere kontraktsoppfølgingen.

Status : UiS har kartlagt risiko i rammeavtalen om Medisinsk forbruksmateriell ved hjelp av EHN risikoverktøy, og har bedt om en skriftlig egenrapportering fra avtaleleverandøren. Kontraktsoppfølgingen fortsetter i 2024.

8

Mål : Øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel internt gjennom kurs/kompetanseheving innen etisk handel for rådgivere ved innkjøpsenheten og ved orientering til ledelse, studenter og ansatte ved UiS. UiS skal ha oppdatert informasjon om etisk handel på vårt intranett.

Status : Innkjøpsrådgivere ved UiS har deltatt på ulike arrangement om etisk handel regi av EHN og DFØ i løpet av 2023, og har gjennom oppfølging av aktsomhetsvurderinger i praksis økt egen kompetanse innenfor feltet. Det tas med som en løpende aktivitet i arbeidsplanen å vedlikeholde og øke kompetansen om aktsomhetsvurderinger hos innkjøpsrådgivere.

Status : Det er ikke gjennomført lederopplæring fra Seksjon for innkjøp i 2023, men det tas med et mål i arbeidsplanen å informere ledelsen om ny policy i løpet av 2024.

UiS har oppdatert informasjon om etisk handel på intranett, og vi inntar en løpende aktivitet i arbeidsplanen om å holde denne informasjonen oppdatert.

9

Mål : Øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel eksternt ved å informere leverandørene om de etiske kravene i anbudsdokumentene, ved kontraktsinngåelse og ved informasjon på universitetets eksterne nettsider. UiS skal ha oppdatert informasjon om etisk handel på eksterne nettsider.

Leverandører av Blomster er informert om etiske krav i anbudsdocumentene og ved kontraktsinngåelse.

Status :

Informasjon om etisk handel på eksterne nettsider er oppdatert, og vi inntar en løpende aktivitet i arbeidsplanen om å holde denne informasjonen oppdatert.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

UiS skal arbeide for å oppnå basisnivå, som er det grunnleggende nivå som EHN har definert for sine medlemmer. UiS vil utarbeide målsetninger/plan for å kunne oppnå dette nivået i Arbeidsplanen.

2

Innkjøpsrådgivere skal informere ledelsen om ny Policy og Arbeidsplan for etisk handel, og få denne forankret/vedtatt.

3

UiS skal fortsette kontraktsoppfølgingen av rammeavtaler om Profileringsartikler, Medisinsk forbruksmateriell og Blomster gjennom skriftlig egenrapportering eventuelt strukturerte samtaler.

4

UiS skal stille etiske krav i anbud om Cateringtjenester, og følge opp de etiske kravene sammen med rammeavtaleleverandøren gjennom skriftlig egenrapportering eventuelt strukturerte samtaler.

5

Innkjøpsrådgivere skal bidra til å gjennomføre kurs for ansatte og ledere for å øke kompetansen om anskaffelser og etisk handel.

1

Forankring av ansvarlighet i virksomheten

Forankring av bærekraft i virksomheten handler om å ha relevante strategier, planer, policy og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger i anskaffelser som er vedtatt av ledelsen.

For en offentlig virksomhet vil det bl.a. bety å ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er risiko for brudd på slike rettigheter, i tråd med §5 i Loven om offentlige anskaffelser (LOA). Det betyr også at anskaffelsesstrategi/policy og handlingsplaner omhandler bærekraft. Sentralt i dette er virksomhetens arbeid med aktsomhetsvurderinger. Det vil bla. si å ha strategier og planer for hvordan virksomheten identifiserer og håndterer virksomhetens negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø i hele leverandørkjeden. Gjennom å håndtere dette på en god måte bidrar virksomheten til oppnåelse av bærekraftsmålene.

Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og i denne forbindelse også oppfølging av leverandørenes aktsomhetsvurderinger, bør være en integrert del av virksomhetens anskaffelsesprosess. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Forankring: Anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.uis.no/nb/om-uis/uis-er-medlem-i-etisk-handel>

1.A.2 Hvordan er anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Forankring av hensyn til etisk handel, og bærekraftig forretningspraksis er vektlagt ved at UiS siden 2008 har vært medlem av Etisk Handel Norge, og siden 2019 har vært Miljøfyrtårn-sertifisert.

Det er i 2020 utarbeidet en overordnet Handlingsplan for anskaffelser 2022-2025, samt en egen Handlingsplan for etisk handel som gjelder frem til utgangen av 2024. Handlingsplanen for etisk handel har i tidligere perioder vært behandlet av styret ved UiS, og er kommunisert offentlig på interne nettsider (ansattsidene) og eksterne nettsider (uis.no).

UiS definerte en målsetning for 2023 om å oppdatere Handlingsplanen for etisk handel, jf. målsetning nr. 1 for rapporteringsåret som er beskrevet tidligere i denne rapporten. Det er nå i tråd med målsetningen utarbeidet et nytt Policy dokument, og en Arbeidsplan som skal erstatte den tidligere Handlingsplanen for etisk handel.

Dokumentene er utarbeidet av innkjøpsrådgivere sammen med arbeidsgruppa for etisk handel ved UiS. Vi har også fått innspill til disse dokumentene fra vår medlemsrådgiver ved EHN.

Policyen er et statisk dokument som beskriver overordnet om UiS arbeid med etisk handel. Denne skal gjelde uten tidsbegrensning frem til den blir oppdatert.

Arbeidsplanen skal være dokumentet som beskriver formål, tiltak, frister og ansvarlig, og skal holdes oppdatert løpende mens vi arbeider med oppfølging av etisk handel.

Ny policy, med prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (Code og Conduct), og arbeidsplanen vil bli forankret/vedtatt i toppledelsen ved UiS.

Når policy-dokumentet er forankret/vedtatt vil dette bli publisert på interne nettsider (ansattsidene) og eksterne nettsider (uis.no).

1.B Forankring: Organisering, internkommunikasjon og kompetanse

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser for bærekraftig forretningspraksis organisert i virksomheten, og hvorfor?

Vi har avklart roller og ansvar for å iverksette og implementere arbeidet med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser for bærekraftig forretningspraksis, og ansatte som er involvert i, eller har beslutningsmyndighet over arbeidet er kjent med virksomhetens Handlingsplan for etisk handel.

Ansvar for å informere og gi støtte til organisasjonen om aktsomhetsvurderinger er plassert i Seksjon for innkjøp, og det er kartlagt internt at det er innkjøpsrådgiverne som er relevante i dette arbeidet. Dette fordi seksjonen har ansvar for den daglige gjennomføringen av anskaffelser på vegne av UiS. Arbeidet med etisk handel er beskrevet i innkjøpsrådgivernes stillingsinstrukser for, og de har fått grunnleggende opplæring.

Vi har ansatte på ledernivå, det vil si Innkjøpssjef og Økonomidirektør, som har overordnet ansvar for implementering og oppfølging av policy i forbindelse med arbeidet med aktsomhetsvurderingene.

Innkjøpssjef rapporterer i samarbeid med innkjøpsrådgivere til Økonomidirektør. Det skal i henhold til rutinen om aktsomhetsvurderinger rapporteres videre i statusrapportene fra Seksjon for innkjøp om risikovurderinger på land-/sektornivå og nødvendige tiltak fra arbeidsplanen. Tiltakene tas med videre i gjennomføringen av anbud med etiske kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, samt ved kontraktsoppfølging gjennom avtalenes levetid.

Rektor rapporterer til styret om fremdrift og status i forbindelse med institusjonens årsrapport, i tillegg til at det årlig skal rapporteres til EHN hvordan arbeidet med etisk handel har vært i det foregående år.

Vi har også en Arbeidsgruppe for etisk handel ved UiS som er bredt sammensatt med representanter fra ulike enheter ved UiS. Arbeidsgruppen ble etablert da UiS meldte seg inn i EHN for å forankre arbeidet med etisk handel i organisasjonen.

Vi samarbeider om å planlegge, gjennomføre, følge opp og rapportere på aktiviteter i arbeidsplanen.

Gruppen har ansvar for følgende oppgaver:

- Utarbeidelse av Policy for etisk handel, tidligere kalt «Handlingsplan for etisk handel»
 - Påse at tiltak og målsetninger for etisk handel følges opp i organisasjonen
 - Utarbeidelse av årlig rapport til EHN, herunder evaluere mål/tiltak for kommende år, og gi innspill om nødvendige justeringer av disse
-

1.B.2 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å arbeide med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser og følge opp dette hos leverandører?

Rådgivere ved Seksjon for innkjøp har deltatt på kurs om aktsomhetsvurderinger arrangert av Etisk Handel Norge høsten 2021, og har fått grunnleggende opplæring. UiS har som mål å vedlikeholde og heve kompetansen på etisk handel hos innkjøpsrådgivere, herunder aktsomhetsvurderinger, gjennom deltakelse i eksterne fagnettverk, kurs og andre tilbud gjennom blant andre EHN og DFØ og intern erfaringsutveksling.

Arbeidet med gjennomføring av policy krever spesiell kompetanse om etisk handel og en oppdatert oversikt over gjeldende maler og verktøy. Innkjøpsrådgivere har ansvar for å informere og å gi støtte til organisasjonen i forbindelse med gjennomføring av policy. Dette fordi seksjonen har ansvar for den daglige gjennomføringen av anskaffelser på vegne av UiS, og har kompetanse om etisk handel.

Statusrapportene fra Seksjon for innkjøp skal, slik som rutinen om aktsomhetsvurderinger beskriver, gi informasjon til ledelse om risikovurderinger på land-/sektornivå og nødvendige tiltak fra arbeidsplanen. Tiltakene tas med videre i gjennomføringen av anbud med etiske kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, samt ved kontraktsoppfølging gjennom avtalenes levetid.

Det er den enkelte enhets ledelse som har det overordnede ansvaret for å følge policy i sin virksomhet ved gjennomføring av anbud og oppfølging av kontrakter, men innkjøpsrådgivere har ansvaret for å gi veiledning/støtte til lederne i dette arbeidet.

Seksjon for innkjøp bidrar også i opplæring av nye ledere og øvrige ansatte (både teknisk/administrative og vitenskapelige) ved UiS, og etisk handel er et av temaene som blir gjennomgått i denne opplæringen.

1.C Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

UiS sine forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø er forankret i virksomhetens overordnede strategi og handlingsplaner.

UiS, ved Seksjon for innkjøp, har satt av nødvendige og tilstrekkelige ressurser til arbeidet med etisk handel, hvor aktsomhetsvurderinger er prioritert.

UiS har utarbeidet en Policy for etisk handel med prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (Code og Conduct), samt en Rutine om aktsomhetsvurderinger i UiS anskaffelser.

UiS har også utarbeidet en Arbeidsplan for etisk handel, med konkrete og tidsbestemte mål, for arbeidet med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser for bærekraftig forretningspraksis. Nødvendige tiltak tas inn i denne Arbeidsplanen, og det arbeides videre med tiltakene i gjennomføringen av anbud med etiske kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, samt ved kontraktsoppfølging gjennom avtalenes levetid.

Vi har for øvrig igangsatt arbeidet med mål om reduksjon av klimagassutslipp i forbindelse med våre anskaffelser, i tråd med Parisavtalen. Ansvar for arbeidet er tydelig definert i vår klima- og miljøplan.

1.D Forankring: Partnerskap og samarbeid med leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med leverandørkjeden?

For rammeavtaler hvor det er stilt etiske krav som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår er leverandørene informert om de etiske kravene i anbudsdocumentene samt ved kontraktsinngåelse, jf. rutine om aktsomhetsvurderinger i UiS anskaffelser. UiS benytter Etisk handel Norge (EHN) og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sin mal for kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår. Videre blir egenrapporteringskjema etter mal fra DFØ sendt leverandørene. Leverandørene får tilbakemelding av UiS på egenrapporteringen.

Vi har kriterier for leverandører knyttet til aktsomhetsvurderinger i anskaffelser slik som beskrevet i kontraktsvilkåret. Vi har rutine for å vurdere leverandører opp mot disse kriteriene, formidle disse til leverandører og gi tilbakemelding om mulige forbedringer.

UiS vil arbeide for å følge opp andre tema for kontraktsoppfølging sammen med avtaleleverandørene, og vil om nødvendig justere innkjøpspraksis og rutiner i samarbeid med leverandørene. Dette hvis oppfølgingen viser at praksis og rutiner kan ha negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Ved behov arrangeres det leverandørseminar hvor vi informerer om våre etiske kvalifikasjonskrav, eventuelt øvrige krav knyttet til ansvarlighet og bærekraft, og hva dette innebærer for oppdragsgiver og leverandør. Dette gjelder hvis slike krav benyttes på nye områder der disse ikke allerede er godt kjent i markedet.

Videre informerer UiS ved å legge ut informasjon på universitetets eksterne nettsider.

1.D.2 Hvordan jobbes det med å ivareta prinsipperklæringen?

UiS har utarbeidet en policy for etisk handel med prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (Code og Conduct). Policy er sammen med kontraktsvilkåret tydelig på hvilke forventninger UiS har til leverandørene.

Vi vil arbeide videre med å formidle elementer fra Code of Conduct, som ikke er ivaretatt gjennom kontraktsvilkåret, til våre avtaleleverandører, som igjen skal arbeide med dette i sin leverandørkjede.

Vi har ellers en rutine om aktsomhetsvurderinger ved UiS anskaffelser som skal holdes løpende oppdatert, og justeres i henhold til den relevante kontraktsoppfølgingen.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i anskaffelser under rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I rapporteringsåret har vi arbeidet med å oppdatere Policy, Arbeidsplan og Rutine om aktsomhetsvurderinger i UiS anskaffelser. Vi har gjennom å arbeide med dette lært mye om aktsomhetsvurderinger i praksis. Vi vil fortsette med å prioritere dette viktige arbeidet, samt bidra til å øke kompetansen om dette feltet både internt på UiS og hos våre leverandører.

Vi har erfart at det kan være tidkrevende å gjennomføre flere runder med skriftlige egenrapporteringer og tilbakemeldinger. Vi vil derfor prøve ut om det er mer effektivt og oppklarende å gjennomføre strukturerte leverandørsamtaler etter den første egenrapporteringen.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på, mennesker, dyr, samfunn og miljø i leverandørkjeden.

For offentlig sektor vil det være vesentlig å foreta denne type kartlegging i flere faser av en anskaffelsesprosess. Først overordnet i planleggingsfasen og deretter i konkurransegjennomføringen. Virksomheten må i planleggingsfasen tilegne seg overordnet kunnskap om risikobildet for de aktuelle produkter/tjenester som inngår i anskaffelsen. Deretter, ut fra grad av risiko, tilpasse videre dialog, krav, kriterier og oppfølging mot aktuelle tilbydere/leverandører (konkurransegjennomføring).

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø må også inngå i kontraktsoppfølgingen for å redusere og forebygge risiko for menneske, dyr, samfunn og miljø. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av tilbydere/leverandører er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

2.A.1 Risikokartlegging

Det gjennomføres en overordnet risikokartlegging i forhold til brudd på etiske krav i UiS anskaffelser. Risikoen skal vurderes ut fra blant annet DFØ's høyrisikoliste om brudd på grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, og danner grunnlag for videre prioritering. Prioritering gjennomføres en gang årlig, innen frist for rapportering til EHN om etisk handel. Prioriterte anskaffelser skal nevnes i rapporten sammen med mål/aktiviteter for kommende rapporteringsår. Disse vurderingene skal også gjøres løpende, hvis det skal gjennomføres anskaffelser som ikke er planlagt når den årlige vurderingen blir gjennomført.

I UiS anskaffelser skal de etiske kravene gjelde i hele leverandørkjeden. I tråd med aktsomhetsvurderinger som metode vil alvorligst risiko (sett fra den som rammes) prioriteres først. Dette uavhengig av hvor i leverandørkjeden det er risiko for brudd. En vurdering av alvorlighetsgraden vil baseres på eksisterende kunnskap. Samtidig vil det ofte være slik at risikobildet endrer seg i takt med økt kunnskap. Risikoen kan være mer alvorlig, eller mindre alvorlig. Det vil vi få mer informasjon om underveis når kontraktene følges opp.

Leverandørkjedekart, og egenrapporterings skjema, i anskaffelser med etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår danner utgangspunkt for videre risikohåndtering i kontraktsperioden. UiS har tatt i bruk det nye verktøyet om risikovurderinger som er utarbeidet av Etisk Handel Norge i oppfølgingen de prioriterte avtalene. Her inngår internasjonalt anerkjente standarder og kilder om arbeidsforhold og miljøhensyn med OECD's veileder om aktsomhetsvurderinger som metode. UiS tilpasser kontraktsoppfølgingen i forhold til dette.

Se også nærmere beskrivelse om kartlegging av risiko under punkt 2.A.4.

2.A.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

1

I hvilke type anskaffelser	Profileringsartikler
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

2

I hvilke type anskaffelser	Arbeidsklær og verneutstyr
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

3

I hvilke type anskaffelser	Kjemikalier
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

4

I hvilke type anskaffelser	Forbruksartikler og utstyr til laboratorium
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

5

I hvilke type anskaffelser	Nøkler, lås og beslag
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

6

I hvilke type anskaffelser	Kaffeautomater (kaffebønner)
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

7

I hvilke type anskaffelser	Medisinsk forbruksmateriell
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

I hvilke type anskaffelser	Blomster
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Ja
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.3 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Relatert tema	Geografi
Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Profileringsartikler		Globalt
Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Medisinsk forbruksmateriell		Globalt
Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Blomster		Globalt
Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Cateringtjenester		Globalt

Vi prioriterer rammeavtalene om Profileringsartikler, Medisinsk forbruksmateriell, Blomster og Cateringtjenester fordi vi har mulighet for langvarige leverandørsamarbeid på disse avtalene, samt at disse også inneholder produkter som har iboende høy risiko.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.4 Beskriv prioriterte risikoområder og bakgrunn for prioriteringen av disse. Beskriv hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med. Beskriv videre også om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Vi prioriterer rammeavtalene om Profileringsartikler, Medisinsk forbruksmateriell, og Blomster fordi vi har mulighet for langvarige leverandørsamarbeid på disse avtalene, samt at disse også inneholder produkter som har iboende høy risiko, men også fordi vi på rapporterings-tidspunktet ikke har nok kunnskap til å kunne avslutte den kontraktsoppfølgingen som er påbegynt.

Vi har kjennskap om risiko på land og sektornivå, ut fra internasjonale anerkjente kilder, for noen utvalgte produkter på disse avtalene. Produktene er utvalgt enten av UiS eller leverandørene på grunnlag av en risikoanalyse. Leverandørene har svart på dette som en del av kvalifikasjonskravet og kontraktsvilkåret. Risiko for de utvalgte produktene er også vurdert med hjelp av EHN sitt risikoverktøy. Se nærmere beskrivelse under 3.A.1 om oppfølgingen av de prioriterte rammeavtalene.

Vi prioriterer også å stille etiske krav i anskaffelsen av rammeavtale om Cateringtjenester, fordi vi har kjennskap til at det er stor risiko forbudt med etisk handel ved kjøp av matvarer, samtidig som vi har mulighet for langvarig leverandørsamarbeid også på denne avtalen.

I tråd med aktsomhetsvurderinger som metode vil alvorligst risiko (sett fra den som rammes) prioriteres først. Dette uavhengig av hvor i leverandørkjeden det er risiko for brudd. En vurdering av alvorlighetsgraden vil baseres på eksisterende kunnskap, eventuelt at vi mangler kunnskap. Prioritering av mest vesentlig risiko skjer på bakgrunn av alvorlighetsgraden (hvor alvorlig er det), omfang (hvor mange gjelder det) og hvilke muligheter som finnes for reversering (irreversibel skade, for eksempel dødsfall, skal prioriteres før slik skade oppstår). Risikobildet kan endre seg i takt med økt kunnskap. Risikoen kan være mer alvorlig, eller mindre alvorlig. Dette vil vi få informasjon om underveis når kontraktene følges opp.

Vi vil kartlegge og søke kunnskap om risiko, samt følge opp denne kartleggingen i samarbeid med rammeavtaleleverandørene våre.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte.

For offentlig sektor vil kartleggingen bl.a. innebefatte å benytte informasjon, kunnskap og dokumentasjon som leverandør innehar. Leverandør skal inneha oversikt over bl.a. risiko på land- og sektornivå og kunnskap om hvordan prioritere basert på mest vesentlig negativ påvirkning mennesker, dyr, samfunn og miljø. Dog må virksomheten selv gjøre sine innledende vurderinger på risiko og prioritering av dette.

Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres.

Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne strategier, policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stans, forebygg eller reduser (planlegging, gjennomføring og oppfølging)

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Profileringsartikler
Overordnet mål :	Stille etiske handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i følge Handlingsplanen for etisk handel, og følge opp det etiske kontraktsvilkåret i denne avtalen.
Status :	UiS har stilt etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår og følger opp kontraktsvilkåret sammen med vår leverandør. Denne oppfølgingen pågår fortsatt.
Mål i rapporteringsåret :	Kartlegge og søke mer kunnskap om risiko, samt følge opp denne kartleggingen/kunnskapen i samarbeid med rammeavtaleleverandøren vår.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

UiS har stilt etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i denne anskaffelsen, fordi denne avtalen inneholder produkter som vi kjenner til har høy risiko forbundet med grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Vi har påbegynt oppfølgingen i samarbeid med vår leverandør. Dette i form av skriftlig egenrapportering fra leverandøren og tilbakemeldinger fra UiS om denne egenrapporteringen, etter kontraktsinngåelsen.

Vi har kjennskap om risiko på land og sektornivå, ut fra internasjonale anerkjente kilder, for noen utvalgte produkter på denne avtalen. Produktene er utvalgt av UiS med bakgrunn i en risikovurdering blant annet ut fra DFØ`s høyrisikoliste, type produkt samt forventet volum på innkjøp. Leverandøren har svart på kvalifikasjonskravet, og etter kontraktstildelingen har leverandøren vurdert risikoen i et skjema basert på anerkjente internasjonale kilder i tillegg til å levere egenrapporteringsskjema. Risiko for de utvalgte produktene er også vurdert av UiS med hjelp av EHN sitt risikoverktøy.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

UiS vil følge opp denne avtalen videre gjennom skriftlig tilbakemelding på egenrapporteringen eller strukturerte samtaler.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Medisinsk forbruksmateriell
Overordnet mål :	Stille etiske handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i følge Handlingsplanen for etisk handel, og følge opp det etiske kontraktsvilkåret i denne avtalen.
Status :	UiS har stilt etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i denne rammeavtalen og har fulgt opp de etiske kravene gjennom å be om egenrapportering.
Mål i rapporteringsåret :	Følge opp det etiske kontraktsvilkåret.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

UiS har stilt etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i denne anskaffelsen, fordi denne avtalen inneholder produkter som vi kjenner til har høy risiko forbundet med grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Vi har påbegynt oppfølgingen i samarbeid med vår leverandør. Dette i form av skriftlig egenrapportering fra leverandøren.

Vi har kjennskap om risiko på land og sektornivå, ut fra internasjonale anerkjente kilder, for noen utvalgte produkter på denne avtalen. Produktene er utvalgt av leverandøren med bakgrunn leverandørens egen risikovurdering som en del av kvalifikasjonskravet og kontraktsvilkåret. I tillegg til å være kvalifisert, har leverandøren levert mye informasjon om sin oppfølging i forhold til etisk handel. UiS har gått igjennom den informasjonen som er levert i konkurransen og har vurdert at denne avtalen bør følges opp videre, på grunnlag av en risikovurdering. UiS har bedt om en plan fra leverandøren om tiltak for å redusere risiko i leverandørkjeden, og har fått svar på denne henvendelsen. Vi vil vurdere den informasjon vi har fått og følge opp ytterligere ved behov.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

UiS vil følge opp denne avtalen videre gjennom skriftlig tilbakemelding på egenrapporteringen eller strukturerte samtaler.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Blomster
Overordnet mål :	Stille etiske handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i følge Handlingsplanen for etisk handel, og følge opp det etiske kontraktsvilkåret i denne avtalen.
Status :	UiS har stilt etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i denne rammeavtalen.
Mål i rapporteringsåret :	Stille etiske handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i anskaffelse av denne rammeavtalen.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

UiS har stilt etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår i denne anskaffelsen, fordi denne avtalen inneholder produkter som vi kjenner til har høy risiko forbundet med grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Vi har påbegynt oppfølgingen i samarbeid med vår leverandør. Dette i form av skriftlig egenrapportering fra leverandøren og tilbakemeldinger fra UiS om denne egenrapporteringen, etter kontraktsinngåelsen.

Vi har kjennskap om risiko på land og sektornivå, ut fra internasjonale anerkjente kilder, for noen utvalgte produkter på denne avtalen. Produktene er utvalgt av UiS på bakgrunn av en risikovurdering blant annet ut fra DFØ`s høyrisikoliste, type produkt samt forventet volum på innkjøp. Leverandøren har etter kontraktstildelingen sendt sin rapport som gjelder aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Risiko for de utvalgte produktene skal vurderes av UiS med hjelp av EHN sitt risikoverktøy, slik at UiS har et bedre grunnlag for videre oppfølging av denne avtalen. UiS ønsker også å gjennomgå rapporten, og gi en tilbakemelding til leverandøren enten skriftlig eller i form av strukturert samtale.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i rammeavtale om Cateringtjenester
Overordnet mål :	Stille etisk handel som kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, og følge opp de etiske kravene i denne avtalen.
Status :	Arbeidet med utlysning av denne anskaffelsen pågår.
Mål i rapporteringsåret :	Stille etiske krav i anbudet om Cateringtjenester.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi ønsker å stille etiske krav, og følge dette opp på denne rammeavtalen. Dette fordi en overordnet risikovurdering av avtalen, viser at det kan være en høy risiko forbundet med grunnleggende menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, samt miljøet for de produktene som blir kjøpt på denne avtalen

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

UiS skal stille etiske krav i anbud om Cateringtjenester, kartlegge og søke mer kunnskap om risiko, samt følge opp denne kartleggingen/kunnskapen i samarbeid med rammeavtaleleverandøren vår gjennom skriftlig egenrapportering, eller strukturerte samtaler.

ANDRE TILTAK FOR Å HÅNDTERE NEGATIV PÅVIRKNING

Beskriv virksomhetens generelle tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning knyttet til anskaffelser, også i leverandørkjeden.

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

UiS har i lengre tid benyttet krav og kriterier knyttet til natur- og miljøpåvirkning i relevante anskaffelser.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

I forbindelse med utvikling av klima og miljøplanen vil UiS konkretisere tiltak om reduksjon av klimagassutslipp. Denne planlegges vedtatt andre kvartal 2024.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Vi har en ambisjon om å øke andelen sirkulært forbruk ved å bestrebe gjenbruk, redesign og bruktkjøp.

Vi arbeider med ulike tema for kontraktsoppfølging sammen med avtaleleverandørene, for eksempel; samarbeid, oppfølging, priser, leveringstid, og eventuelle avvik. Om nødvendig vil vi justere innkjøpspraksis og rutiner i samarbeid med leverandørene. Dette hvis oppfølgingen viser at praksis og rutiner kan ha negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Vi har et mål om å øke andelen av bærekraftige råvarer/produkter, og velge vekk produkter/råvarer med stor negativ påvirkning.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

UiS støtter opp om demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon i kommunikasjon med våre leverandører, både gjennom å stille kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår, i tillegg til å fremheve dette når avtaler følges opp i løpet av kontraktsperioden.

3.B.6 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

UiS har egne etiske retningslinjer for innkjøp og etisk regelverk som blant annet dekker bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. I tillegg er UiS underlagt Etiske Retningslinjer for statstjenesten. Vi vil ha med et punkt om dette i den generelle lederopplæringen fra Økonomiavdelingen. Ellers vil vi informere leverandører om våre rutiner relatert til bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i anbudsdokumentene.

UiS har for øvrig en rutine om utfylling og signering av habilitetsskjema med ulike spørsmål til den som gjennomfører anskaffelser på vegne av UiS. Dette gjelder alle anskaffelser med verdi over NOK 100 000,- eksklusive merverdiavgift.

3.B.7 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

UiS har opprettet en intern arbeidsgruppe som jobber systematisk med å redusere UiS sin klima- og miljøpåvirkning. UiS sin klima- og miljøplan legger grunnlaget for dette arbeidet.

UiS har ellers utarbeidet en rutine for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i rammeavtaler (typisk for tjenestekjøp) der det er risiko forbundet med dette. Det skal årlig gjennomføres risikovurdering av avtaleporteføljen med tanke på risiko for brudd på krav til lønns- og arbeidsvilkår. Risikovurderingen gjennomføres en gang årlig for UiS kommende anskaffelser. Risikovurderingen skal gjennomføres innen utgangen av januar måned. I avtalene som det er vurdert å ha risiko knyttet til lønns- og arbeidsvilkår, vil vi sende egenrapporteringskjema til avtaleleverandørene. Det kan også være behov for ytterligere oppfølging dersom det er høy risiko for brudd på krav til lønns- og arbeidsvilkårene.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging.

Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre (f.eks leverandører).

Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåke og evaluere (oppfølging)

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø i forbindelse med anskaffelser, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis.

I praksis er det innkjøpsrådgivere, innkjøpssjef og arbeidsgruppa for etisk handel som overvåker effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, samfunn, dyr og miljø i forbindelse med anskaffelser.

Status for risiko og relevante tiltak for å redusere risiko skal i henhold til rutine rapporteres fra Innkjøpssjef til Økonomidirektør og ledelse. Dette i forbindelse med statusrapportene fra Seksjon for innkjøp. Rektor får oversendt og godkjenner den årlige rapporten om etisk handel til EHN, i tillegg til at han rapporterer til styret om fremdrift og status i forbindelse med UiS årsrapport.

Innkjøpsrådgivere står for den løpende evalueringen av tiltak, og samarbeider med avtaleleverandørene gjennom egenrapportering eventuelt samtaler, for å sette inn relevante tiltak og/eller en egen forbedringsplan som har den nødvendige effekt for å håndtere mest vesentlig risiko.

Arbeidsgruppa skal årlig vurdere rapporten om etisk handel og foreslå nødvendige justeringer av mål/tiltak i samarbeid med innkjøpsrådgivere.

4.A.2 Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til bærekraft, inkludert etiske- og sosiale krav, i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

3

4.A.3 Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kravene hos aktører i leverandørkjeden? Faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø omfattes. Manglende åpenhet om leverandørkjede og manglende bærekraftspolicy kan også være vanlige avvik. Hvis ja: Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

1

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid etc)	
Hvor i leverandørkjeden?	
Tiltak iverksatt for å rette avvik	
Status	

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Det vil si ekstern kommunikasjon av policyer, strategier, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert funn og effekt og resultater av tiltakene/aktivitetene.

5.A Kommunisere eksternt (oppfølging)

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser, kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

- Rektor rapporterer til styret om fremdrift og status i forbindelse med institusjonens årsrapport. Årsrapporten er et offentlig dokument som publiseres på eksterne nettsider (uis.no).
- UiS informerer eksternt (UiS eksterne nettsider) om våre årlige rapporteringer til Etisk Handel Norge (EHN) – med lenke til rapporten. Rapporten blir offentlig i form av rapportens innhold. Her fremgår også UiS prioritert risiko, med relevante mål/tiltak.
- UiS informerer leverandørene om de etiske kravene i anbudsdocumentene som publiseres i de offentlige kunngjøringsdatabasene; doffin.no og ted.europa.eu.
- Ved behov informerer vi offentlig om våre etiske kvalifikasjonskrav i veiledende kunngjøring i de offentlige kunngjøringsdatabasene; doffin.no og ted.europa.eu. Dette gjelder hvis slike krav benyttes på nye områder der disse ikke allerede er godt kjent i markedet. I den veiledende kunngjøringen inviteres det til leverandørseminar for dialog om kvalifikasjonskravene og eventuelt øvrige krav knyttet til ansvarlighet og bærekraft, og hva dette innebærer for oppdragsgiver og leverandør.
- UiS kommuniserer offentlig om relevante tiltak for reduksjon av klimagassutslipp.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø, håndteres skaden gjennom å sørge for eller samarbeide om gjenoppretting.

Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for, eller samarbeide om, tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert. Ved inngåelse av leverandørkontrakter, hvor det viser seg at leverandøren, enten direkte eller indirekte, har bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø, forventes det at også oppdragsgiver bidrar til gjenoppretting. Grad av bidrag til gjenoppretting fra oppdragsgiver kan i denne sammenheng variere. I mange tilfeller vil den mest aktuelle handlingen være, som et minimum, å påse at leverandør utfører sin plikt til å bidra til gjenoppretting videre i leverandørkjeden. (Kontraktsoppfølging på pkt. 2.6 i kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, utarbeidet av DFØ og EHN).

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens strategi/policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Der UiS aktiviteter forårsaker eller medvirker til en skade vil vi søke å gjenopprette skaden. På samme måte er leverandøren ansvarlig for sin egen påvirkning og skal sørge for gjenoppretting.

UiS vil jobbe videre for å samarbeide med leverandørene om tilgang til klageordninger, og å involvere relevante interessenter, for at arbeidere og/eller lokalsamfunn kan få sin sak hørt og håndtert.

Hvis en av UiS avtaleleverandører forårsaker eller medvirker til en skade, vil UiS samarbeide med leverandøren for at han skal bidra til gjenoppretting videre i sin leverandørkjede i samsvar med kontraktsvilkåret fra DFØ punkt 2.6.

6.A.2 Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

6.B Sikre tilgang til mekanismer for gjenoppretting (oppfølging)

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn i leverandørkjeden har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

UiS har god forståelse for viktigheten av arbeidernes rettigheter og muligheter for å kunne klage/påvirke sin egen arbeidsplass. Gjennom oppfølging av kontrakter tilegner vi oss kunnskap, og støtter opp om fungerende klagemekanismer knyttet til negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. UiS fremhever viktigheten av interessentdialog og involvering av arbeidere som en del av kontraktsoppfølgingen av de utvalgte rammeavtalene.

Kontaktinformasjon:

Universitetet i Stavanger
Espen Haavardsholm, innkjøpsrådgiver, tlf. 51 83 30 84
espen.haavardsholm@uis.no